

Slavonski Brod - Galovo, arheološka istraživanja 2017.

Botić, Katarina; Minichreiter, Kornelija

Source / Izvornik: **Annales Instituti Archaeologici, 2018, XIV, 40 - 45**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:291:572853>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported/Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-28**

INSTITUT ZA
ARHEOLOGIJU

Repository / Repozitorij:

[RIARH - Repository of the Institute of archaeology](#)

Annales

Instituti

Archaeologici

XIV - 2018

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
http://www.iarh.hr

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršna urednica/Desk editor

Katarina Botić

Tehnička urednica/Technical editor

Katarina Botić

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc, Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Mihnreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Katarina Botić

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institute of archaeology, Zagreb 2018.

Annales Instituti Archaeologici uključeni su u indeks/
Annales Instituti Archaeologici are included in the index:
Clarivate Analytics services - Emerging Sources Citation Index

Ovaj rad licenciran je pod Creative Commons Attribution By 4.0 međunarodnom licencom /
This work is licenced under a Creative Commons Attribution By 4.0 International Licence

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9 **Siniša Krznar
Andrea Rimpf**
Rezultati istraživanja lokaliteta Ilok – Krstbajer
- 13 **Anita Rapan-Papeša
Andrea Rimpf
Marko Dizdar**
Rezultati zaštitnih istraživanja kasnoavarskog groblja Šarengrad – Klopare 2017. godine
- 20 **Marko Dizdar**
Rezultati istraživanja nalazišta Sotin – Zmajevac u Hrvatskome Podunavlju
- 28 **Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić**
Sotin – Srednje polje – Istraživanje višeslojnoga nalazišta u Podunavlju 2017.
- 34 **Tomislav Hršak
Tino Leleković
Marko Dizdar**
Preliminarni rezultati arheološkoga istraživanja u Batini 2017. godine
- 40 **Katarina Botić
Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod – Galovo, arheološka istraživanja 2017.
- 46 **Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Marija Mihaljević**
Dolina – Glavičice – Istraživanje groblja pod tumulima s kraja kasnoga brončanog doba
- 51 **Saša Kovačević**
Arheološka istraživanja lokaliteta Nova Bukovica – Sjenjak tijekom 2017.
- 54 **Juraj Belaj**
Prva arheološka istraživanja lokaliteta Stari grad u Pakracu godine 2017.

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9 **Siniša Krznar
Andrea Rimpf**
Research results from Ilok – Krstbajer site
- 13 **Anita Rapan-Papeša
Andrea Rimpf
Marko Dizdar**
Results of the rescue excavation on the Late Avar cemetery on the site Šarengrad – Klopare in 2017
- 20 **Marko Dizdar**
Research results of the Sotin – Zmajevac Site in the Croatian Danube Region
- 28 **Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić**
Sotin – Srednje polje – Research of multilayer site in the Danube Region in 2017
- 34 **Tomislav Hršak
Tino Leleković
Marko Dizdar**
Preliminary results of archaeological research in Batina in 2017
- 40 **Katarina Botić
Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod – Galovo, archaeological research in 2017
- 46 **Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Marija Mihaljević**
Dolina – Glavičice – Research of the tumulus cemetery from the end of the Late Bronze Age
- 51 **Saša Kovačević**
Archaeological research of Nova Bukovica – Sjenjak site during 2017
- 54 **Juraj Belaj**
First archaeological excavations of the Stari Grad site in Pakrac in 2017

61 Marko Dizdar Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2017. godini	61 Marko Dizdar <i>Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2017</i>
65 Tajana Sekelj Ivančan Nastavak istraživanja talioničke radionice i naselja na lokalitetu Hlebine – Velike Hlebine	65 Tajana Sekelj Ivančan <i>Continuation of excavation at the smelting workshop and settlement at the site of Hlebine – Velike Hlebine</i>
72 Saša Kovačević Arheološko istraživanje prapovijesnog lokaliteta Jalžabet – Bistričak u 2017. godini i Kamp Hrvatska projekta „Iron-Age-Danube“ INTERREG DTP	72 Saša Kovačević <i>Archaeological research of prehistoric Jalžabet – Bistričak site in 2017 and Camp Croatia of the project “Iron-Age-Danube” INTERREG DTP</i>
76 Saša Kovačević Arheološka istraživanja prapovijesnog lokaliteta Jalžabet – Carev jarek, sezona 2017.	76 Saša Kovačević <i>Archaeological research of prehistoric site Jalžabet – Carev jarek, season 2017</i>
<p>80 Branko Mušič
Tatjana Tkalčec
Barbara Horn
Igor Medarić
Petra Basar</p> <p>Geofizička istraživanja na arheološkome nalazištu Osijek Vojakovački – Mihalj u 2017. godini</p>	<p>80 Branko Mušič
Tatjana Tkalčec
Barbara Horn
Igor Medarić
Petra Basar</p> <p><i>Geophysical research at Osijek Vojakovački – Mihalj site in 2017</i></p>
88 Tatjana Tkalčec Nastavak arheološko-konzervatorskih radova na kuli burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2017. godine	88 Tatjana Tkalčec <i>Continuation of archaeological and conservation works on the keep of the Vrbovec Castle in Klenovec Humski in 2017</i>
92 Tatjana Tkalčec Sondažna arheološka istraživanja oko Kule Zrinski i Dvora Patačić u središnjem gradskom parku u Vrbovcu 2017. godine	92 Tatjana Tkalčec <i>Probe archaeological excavations around the Zrinski Tower and Patačić Palace in the central town park in Vrbovec in 2017</i>
<p>110 Juraj Belaj
Sebastijan Stingl</p> <p>Arheološka istraživanja crkve Sv. Martina u Prozorju 2017. godine</p>	<p>110 Juraj Belaj
Sebastijan Stingl</p> <p><i>Archaeological research of the St. Martin's Church in Prozorje in 2017</i></p>
<p>115 Ana Konestra
Enrico Cirelli
Bartul Šiljeg
Gaetano Benčić</p> <p>Istraživanje bedema, crkvenoga sklopa i kasnoantičkih pregradnji na lokalitetu Stancija Blek (Tar) u 2017. godini</p>	<p>115 Ana Konestra
Enrico Cirelli
Bartul Šiljeg
Gaetano Benčić</p> <p><i>Research of the fortifications, church complex and Late Antique re-adaptations on the Stancija Blek (Tar) site in 2017</i></p>

121 Ana Konestra
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić
Kamil Rabiega

Terenski pregledi, geofizička i sondažna istraživanja projekta „Arheološka topografija otoka Raba“ u 2017. godini

121 Ana Konestra
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić
Kamil Rabiega

Field reconnaissance, geophysical survey and trial excavations within the project “Archaeological topography of the island of Rab” in 2017

127 Kristina Jelinčić Vučković
Emmanuel Botte

Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču, 2017. godine

127 Kristina Jelinčić Vučković
Emmanuel Botte

Archaeological excavation on the Novo Selo Bunje site on the island of Brač, 2017

136 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2017. godine

136 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay on the island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2017

Terenski pregledi

142 Ivan Valent
Siniša Krznar
Tatjana Tkalčec
Tajana Sekelj Ivančan

Terenski pregled koprivničke i đurđevačke Podravine

142 Ivan Valent
Siniša Krznar
Tatjana Tkalčec
Tajana Sekelj Ivančan

Field survey of the Koprivnica and Đurđevac part of the River Drava Basin

148 Ana Konestra
Vedrana Glavaš
Asja Tonc
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić

Kulturni krajolik Velebita – Terenski pregledi na području Podvelebitskoga primorja u 2017. godini

148 Ana Konestra
Vedrana Glavaš
Asja Tonc
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić

Cultural landscape of the Velebit – Field surveys of the Sub-Velebit coast in 2017

Eksperimentalna arheologija

154 Tajana Sekelj Ivančan

Eksperimentalno taljenje željezne rude i razgradnja korištene talioničke peći

Experimental Archaeology

154 Tajana Sekelj Ivančan

Experimental smelting of iron ore and dismantling of the utilized smelting furnace

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

162-173

Additional scientific activity of the Institute

162-173

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Ilok – Krstbajer
2. Šarengrad – Klopare
3. Sotin – Zmajevac
4. Sotin – Srednje polje
5. Batina – Sredno
6. Slavonski Brod – Galovo
7. Dolina – Glavičice
8. Nova Bukovica – Sjenjak
9. Pakrac – Stari grad
10. Zvonimirovo – Veliko polje
11. Hlebine – Velike Hlebine
12. Jalžabet – Bistričak
13. Jalžabet – Carev jarek
14. Osijek Vojakovački – Mihalj
15. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
16. Vrbovec – središnji gradski park (Dvor Patačić i Kula Zrinski)
17. Prozorje – crkva sv. Martina
18. Tar – Stancija Blek
19. Rab – Lopar
20. Brač – Novo selo Bunje
21. Sveti Klement – Soline

Slavonski Brod – Galovo, arheološka istraživanja 2017.

Slavonski Brod – Galovo, archaeological research in 2017

Katarina Botić
Kornelija Minichreiter

Primljeno/Received: 06. 04. 2018.
Prihvaćeno/Accepted: 20. 04. 2018.

Tijekom srpnja 2017. godine Institut za arheologiju iz Zagreba proveo je nastavak sustavnih arheoloških istraživanja na zemljištu Galovo u sjeveroistočnom dijelu Slavonskog Broda. Tom je prilikom istražena površina od 55 m² na jugozapadnom rubnom dijelu dosadašnjeg iskopa koja se uglavnom poklapa s površinom snimljenom geofizičkim metodama 2016. godine. Djelomično su istražena dva veća jamska objekta i definiran veći broj ostataka drvenih stupova različitih dimenzija. Ustanovljeno je da su ova dva veća objekta znatno pliće ukopana od ostalih istraženih jamskih objekata na ovom nalazištu, a prema pokretnoj građi da je riječ o najmlađoj fazi naselja. Arheološka istraživanja su također potvrdila rezultate geofizičkih istraživanja provedenih 2016. godine.

Ključne riječi: Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja, naselje, starčevačka kultura, rani neolitik, najmlađa faza naselja

Key words: Slavonski Brod, Galovo, archaeological excavation, settlement, Starčevo culture, Early Neolithic, the youngest phase of the settlement

Institut za arheologiju iz Zagreba proveo je između 3. i 16. srpnja 2017. godine na nalazištu Galovo u Slavonskom Brodu nastavak sustavnih arheoloških istraživanja ranoneolitičkog naselja starčevačke kulture. Istraživanja na ovom nalazištu provode se u okviru istraživačke teme Instituta za arheologiju „Arheološki krajolici i identiteti“.¹

Arheološko istraživanje provedeno je temeljem Rješenja Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Slavonskom Brodu (Klasa: UP/I-612-08/17-08/0315; Urbroj: 532-04-02-06/2-17-2 od 29. lipnja 2017.). Radove je financiralo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske (Klasa: 612-08/16-31/0119; Urbroj: 532-04-01-01-02/3-17-02 od 21. ožujka 2017.).

Ovogodišnjim istraživanjima² obuhvaćena je površina od 55 m² na jugozapadnom rubnom dijelu dosadašnjeg iskopa koja se uglavnom poklapa s površinom istraženom geofizičkim metodama 2016. godine (Botić 2017a: 144, sl. 3). Otvorena površina obuhvaćala je gotovo cijeli kvadrant L/11, dio kvadranta L/12 te manje

južne rubne dijelove kvadranta K/11 i K/12.³ Originalni humusni i sedimentni sloj⁴ na većem je dijelu otvorene površine strojno uklonjen još početnih godina istraživanja na ovom nalazištu te je na ovogodišnjem istraženom dijelu današnji humusni sloj zadirao u kulturni sloj. Na manjoj površini u jugoistočnom dijelu kvadranta L/11 sačuvan je gotovo čitav originalni sloj sedimenta i na tom je dijelu iskop dosegao relativnu dubinu od oko 1,21 m (sl. 1; 3: 2).

Istraživanjem su obuhvaćena dva veća objekta (sl. 1; 3): SJ 855/856 u kvadrantima K/12 i L/12, dužine sjever – jug oko 6 m (sl. 3: 1) te SJ 4638/4639 u kvadrantima K/11 i L/11, dužine sjever – jug oko 7,5 m (sl. 3: 2). Ovi su veći jamski objekti u svojim manjim sjevernim dijelovima koji ulaze u kvadrante K/12 i K/11 bili prepoznati prilikom ranijih istraživanja, a ovogodišnjim je istraživanjem ustanovljeno da se radilo o njihovim sjevernim rubnim dijelovima. Ustanovljeno je da su ova dva veća objekta znatno pliće ukopana od ostalih istraženih jamskih objekata na ovom nalazištu, tj. da dna ovih objekata približno dosežu relativnu dubinu na kojoj započinju dosadašnji istraženi objekti. Relativna dubina novoistraženih objekata je između 0,40 i 0,60 m od današnje površine, ali tome svakako treba dodati još barem oko 0,70 m do stvarne površine lokaliteta, odnosno barem oko 0,20–0,40 m za

1 Do 2013. godine istraživanja su vođena u okviru znanstveno-istraživačkog projekta Instituta za arheologiju u Zagrebu *Prapovijesni identitet prvih zemljoradničkih populacija kontinentalne Hrvatske (197-1970685-0681)* (voditelji su bili dr. sc. Kornelija Minichreiter i dr. sc. Zorko Marković).

2 Stručni dio istraživanja obavile su dr. sc. Katarina Botić (voditeljica istraživanja) i dr. sc. Kornelija Minichreiter (zamjenica voditeljice istraživanja), a terenski iskop obavljalo je sedam radnika.

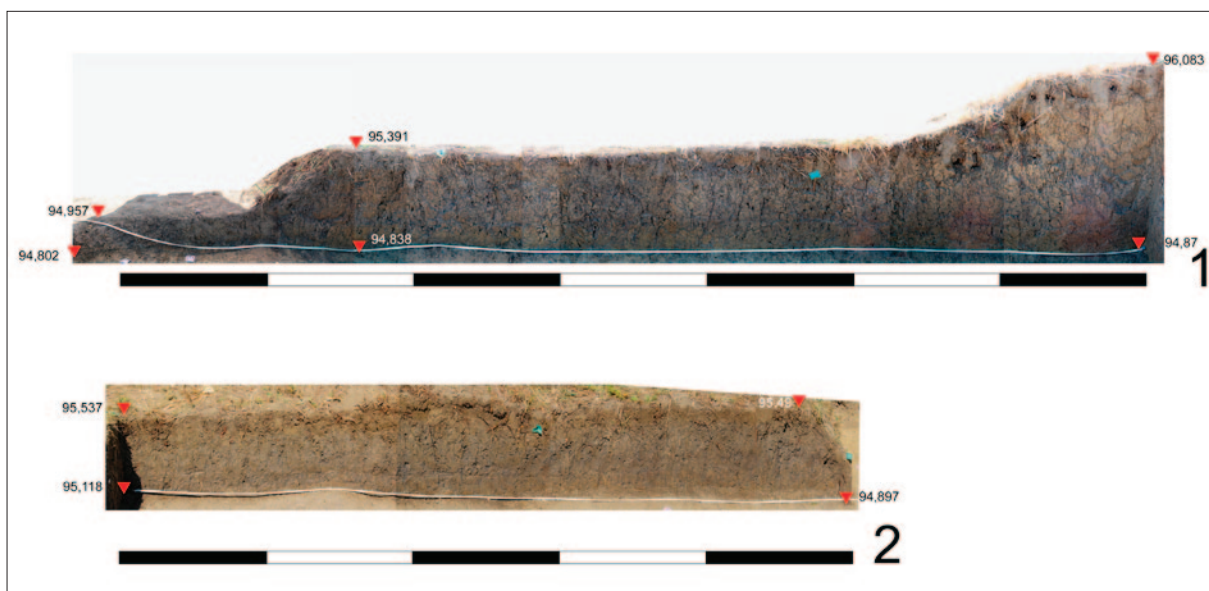
3 Istraživanja se vode korištenjem mreže kvadranta 5 x 5 m.

4 Sedimentni slojevi približno 0,80–0,90 m debljine prekrivaju čitavo nalazište (v. Minichreiter 1999: 14, sl. 7).

Sl. 1 Istražena površina 2017. (snimio: K. Šobat)

Fig. 1 Area explored in 2017 (photo: K. Šobat)

Sl. 2 Istočni profil istražene površine 2017. u dužini od oko 7 m (1) i zapadni profil u dužini od 5 m (2) (snimila i izradila: K. Botić)

Fig. 2 Eastern profile of the explored area in 2017 about 7 m in length (1) and western profile of 5 m in length (2) (photo and made by: K. Botić)

stvarne dubine jamskih objekata prema analogijama u ranijim istraživanjima.⁵ Jamski objekti prepoznati su tek na svom samom dnu jer je sloj koji ih je prekrivao bilo nemoguće ispolirati. Jamski objekt SJ 4639 razlikuje se od

ranije istraženih objekata na ovom lokalitetu i po svojim dimenzijama jer je djelomično dokumentiran u dužini od preko 7 m što još nije njegova stvarna dužina.

U jugozapadnom dijelu istražene površine (kvadrant L/12) ustanovljeno je postojanje još jedne jame (SJ 4562/4563) koja se većim dijelom nalazi u neistraženom prostoru (sl. 1) i koja radi toga nije istražena.

⁵ Ranije istraženi objekti bili su maksimalne dubine oko 1 m (v. radna zemunica 205 – Minichreiter 2007: 23).

Sl. 3 Veći objekt SJ 856 prilikom istraživanja, pogled prema jugozapadu (1) (snimila: K. Botić) i veći objekti SJ 4639 prilikom istraživanja, pogled prema jugu (2) (snimila: K. Minichreiter)

Fig. 3 Larger feature SU 856 during the excavation, view to the southwest (1) (photo: K. Botić) and larger feature SU 4639 during the excavation, view to the south (2) (photo: K. Minichreiter)

Sl. 4 Ulomci rubnih dijelova kasnobrončanodobnih posuda (snimila: K. Botić)

Fig. 4 Rim fragments of late Bronze age vessels (photo: K. Botić)

Prostor između većih objekata, kao i njihova unutrašnjost, bio je ispunjen većim brojem ostataka drvenih stupova različitih dimenzija (ukupno je označeno 212). Dio ovih stupova vjerojatno je nosio neku nadzemnu konstrukciju jer se mogu prepoznati nizovi unutar objekata ili uz njihov vanjski rub. Stupovi u prostoru između većih objekata zasad ne pokazuju jasnu konstrukciju, tj. nije im moguće odrediti namjenu.

Već prilikom početnog uklanjanja gornjeg humusnog sloja ustanovljene su koncentracije pokretnih nalaza na sjevernom dijelu SJ 856, u dijelu kasnije označenom kao SJ 4563 te u središnjem dijelu velikog istočnog objekta SJ 4639. U jednom dijelu kvadranta L/12 pri površini pronađeni su ostaci recentnog građevinskog otpada i boca izmiješanog s arheološkim nalazima među kojima je bilo i nekoliko ulomaka keramike (sl. 4) koja pripada kasnobrončanodobnoj nekropoli, a koji su vjerojatno na ovu dubinu dospjeli s ostatkom recentnog otpada prilikom devastacije ovog dijela nalazišta. Među pokretnom gra-

dom, koja odgovara inventaru starčevačke kulture dosad prikupljenom na nalazištu (sl. 5),⁶ uočeno je više ulomaka koji svojom fakturom odudaraju od ovog uobičajenog inventara. Jedan dio ovih nalaza u svojoj fakturi sadrži veće ulomke kamena ili litički debri, a drugi dio nalaza umjesto organske primjese sadrži primjese pijeska (sl. 6). Ovi nalazi nisu brojni, ali se njihova prisutnost ne može zanemariti. Prisutni su u oba veća djelomično istražena objekta (SJ 856 i SJ 4639). Na jednom se ulomku vidi da je pokušaj premazivanja crvenim premazom (tehnika korištena u starčevačkoj kulturi) bio neuspješan jer faktura bez organskih primjesa, a puna pijeska vjerojatno takav premaz nije podržavala (sl. 6). Od posebnih nalaza keramike izdvojeni su dijelovi glinenog koluta i disk te manji keramički nalaz koji podsjeća na ruku/šapu s tri prsta (sl. 7). Radi se vjerojatno o naljepku na posudi kakvi se kasnije javljaju u brezovljanskom tipu sopotske kulture, a paralelu za starčevačku kulturu možemo naći na lokalitetu Kneževi vinogradi – Osnovna škola u Baranji (Rajković 2014: 52, kat. br. 129). Izdvojena je i noga žrtvenika te dio gornje plohe žrtvenika iz SJ 856.

Među ovogodišnje nalaze ubrajaju se i manje količine cijepanih litičkih nalaza svih faza proizvodnje (sl. 8) te ulomak polirane tesle i dio brusnog kamena na kojem je vidljiv trag oštrenja najvjerojatnije koštanih igala (sl. 9). Pronađeno je i više sitno izlomljenih dijelova žrvnjeva i brusnog kamena.

Podaci dobiveni geofizičkim istraživanjima 2016. godine ovogodišnjim su arheološkim istraživanjima (sl. 10) potvrđeni. Georadarske snimke pokazuju najjasniju situaciju na relativnoj dubini od 0,40 m na kojoj se najjasnije ocrtavaju čak i ostaci drvenih stupova te se južno u

6 Posude većih i manjih dimenzija grube fakture ukrašene utiskivanjem (štibanje, tzv. utiskivanje nokta), ubadanjem uskim štapićem kružnog presjeka, plastičnim aplikacijama, utiskivanjem prsta na obodu posude itd. I među ovogodišnjom pokretnom gradom nedostaje kanelirani barbotin (sl. 5).

Sl. 5 Uobičajeni keramički nalazi starčevačke kulture na nalazištu (snimila: K. Botić)

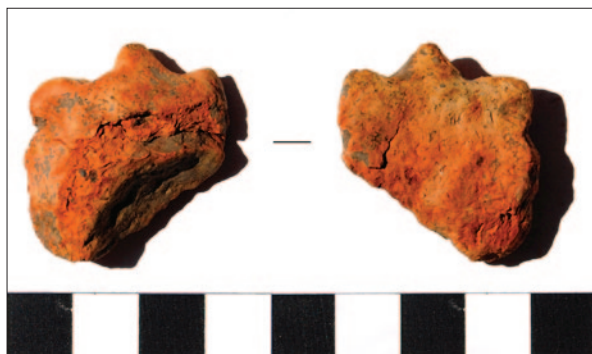
Fig. 5 Standard Starčevo culture pottery finds from the site (photo: K. Botić)

Sl. 6 Dio keramičkih nalaza koji odudaraju od uobičajenih nalaza keramike starčevačke kulture na nalazištu (snimila: K. Botić)

Fig. 6 Part of pottery finds that differ from the usual pottery finds of Starčevo culture from the site (photo: K. Botić)

Sl. 7 Keramički predmet, vjerojatno naljepak na posudi, manjih dimenzija u obliku ruke/šape (snimila: K. Botić)

Fig. 7 Ceramic object, probably vessel applique, smaller dimensions in the form of a hand/paw (photo: K. Botić)

neistraženom dijelu mogu uočiti još dvije anomalije.⁷ Na dubini od 0,70 m anomalija nema što odgovara i situaciji na terenu jer su svi uočeni objekti završavali na relativnoj dubini od maksimalno 0,60 m.

Slična se situacija može vidjeti i usporedbom ERT profila⁸ s istočnim profilom istražene površine (sl. 2: 1). Iako ERT profil nije snimljen u istom potezu (sl. 10: 4), usporedbom se ipak može zaključiti kako su arheološka istraživanja potvrdila i ove snimke. ERT profil naznačuje znatno veće dimenzije istočnog objekta te postojanje još jednog većeg objekta u južnom neistraženom dijelu nalazišta. Dimenzije SJ 4638/4639 na ERT profilu možda su iskrivljene radi dijagonalne pozicije snimke u odnosu na ovogodišnji položaj sonde, ali svakako treba računati da je ovaj objekt veći od dosad istraženih objekata na ovom nalazištu.

Sl. 8 Dio nalaza cijepane litike (snimila: K. Botić)

Fig. 8 Part of chipped stone assemblage (photo: K. Botić)

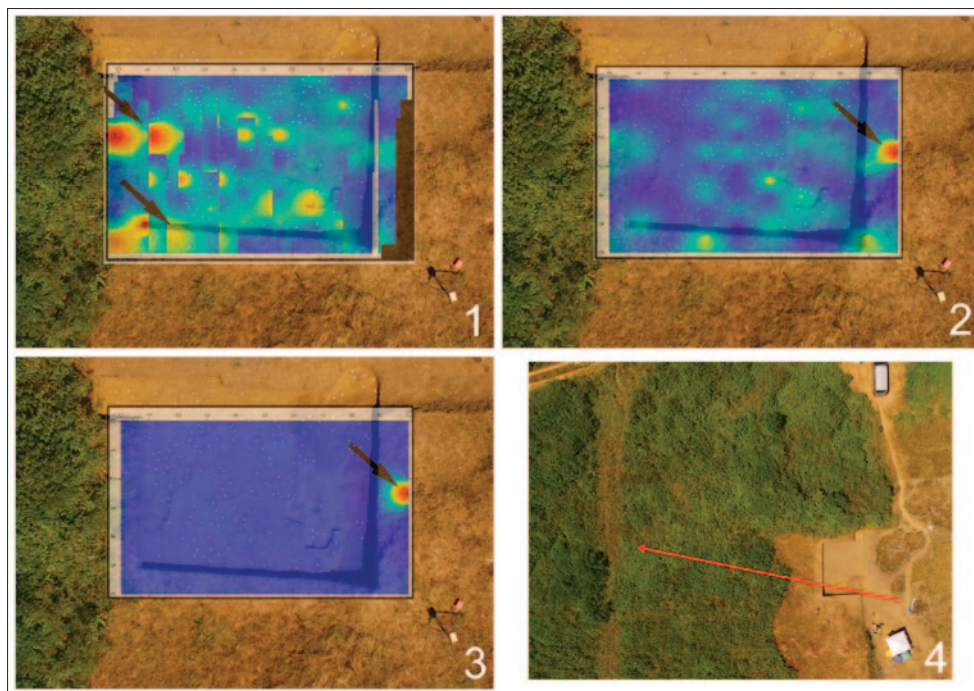
Sl. 9 Ulomci polirane tesle i brusnog kamena s utorom (snimila: K. Botić)

Fig. 9 Fragments of polished adze and whet stone with a groove (photo: K. Botić)

Arheološka istraživanja provedena 2017. godine na jugozapadnom dijelu istražene površine nalazišta Galovo u Slavonskom Brodu potvrdila su rezultate geofizičkih istraživanja provedenih 2016. godine jer je dubina istraženih objekata dosegla oko 0,60 m relativne dubine. Potvrđivanjem ove situacije ustanovilo se također da su ovogodišnji istraženi objekti znatno pliće ukopani od ostalih dosad istraženih objekata, a zajedno s novim elementima u tehnologiji izrade pojedinih keramičkih predmeta može se zaključiti da je prvi puta na ovom lokalitetu prepoznata najmlađa faza naseljavanja. Iako pokretna građa još uvijek ne sadrži ulomke ukrašene kaneliranim barbo-

7 Anomalija označena strelicom na dubini od 0,40 i 0,70 m odnosi se na metalni poligon starog repera koji se nalazio prekriven slojem zemlje i nije bio vidljiv prije istraživanja. Situacija na dubini od 0,4 m – usp. sl. 1.

8 Profil tomografije električne otpornosti (Electrical Resistivity Tomography, ERT).

Sl. 10 Usporedba georadarskih snimaka iz 2016. s arheološki istraženom površinom 2017.: 1 dubina snimke 0,20 m od površine; 2 dubina snimke 0,40 m od površine; 3 dubina snimke 0,70 m od površine; 4 pozicija ERT profila snimljenog 2016. Radarske snimke izradili F. Welc i R. Mieszkowski (prilagođeno prema Botić 2017: 144, sl. 3)

Fig. 10 Comparison of georadar image from 2016 with archeologically explored surface in 2017: 1 depth of the image 0.20 m from the surface; 2 depth of the image 0.40 m from the surface; 3 depth of the image 0.70 m from the surface; 4 position of the ERT profile recorded in 2016. Radar images made by F. Welc and R. Mieszkowski (modified after Botić 2017: 144, Fig. 3)

tinom (karakteristika kasnijih stupnjeva starčevačke kulture), dio tehnološki drugačije izrađene keramike upućuje na mlađe utjecaje, moguće kulture linearnotrakaste keramike. Primjer prodora kulture linearnotrakaste keramike oko 5400. pr. Kr. imamo na lokalitetu Donji Miholjac – Vrancari dok se u Posavini njezine naznake možda vide na lokalitetu Kruševica – Njivice.⁹ Mlađa faza starčevačke kulture prepoznata je i na lokalitetu Slavonski Brod – Bjeliš (Miklik-Lozok 2012(2016): 118–121). Činjenica da se ovogodišnji objekti nalaze pliće ukopani govori o ponovnom pokušaju naseljavanja nakon jedne vjerojatno naglašene epizode diluvijalnog plavljenja.¹⁰ Potvrdu ovih pretpostavki očekujemo u nastavku istraživanja.

Literatura

- Botić, K. 2017a, Preliminarni rezultati geofizičkih istraživanja i geoloških uzorkovanja na lokalitetima istočne Slavonije 2016. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XIII, 141–151.
- Botić, K. 2017b, Neolithization of Sava–Drava–Danube interfluvium at the end of the 6600–6000 BC period of Rapid Climate Change: a new solution to an old problem, *Documenta Praehistorica*, Vol. XLIII, 183–207.
- Miklik-Lozok, L. 2005, Lokalitet: Kruševica – Njivice, *Hrvatski arheološki godišnjak*, Vol. 1/2004, 37–39.
- Miklik-Lozok, L. 2006, Lokalitet: Kruševica – Njivice, *Hrvatski arheološki godišnjak*, Vol. 2/2005, 51–53.
- Miklik-Lozok, L. 2014, Kruševica–Njivice, in: *Darovi zemlje – neolitik između Save, Drave i Dunava*, Balen J., Hršak T., Šošić Klindžić R. (eds.), katalog izložbe, Vol. II, Zagreb, 55–56.
- Miklik-Lozok, L. 2012(2016), Lokalitet: Slavonski Brod – Bjeliš, *Hrvatski arheološki godišnjak*, Vol. 8/2011, 118–121.
- Minichreiter, K. 1999, Ranoneolitički ukopi i pogrebni običaji u naseljima starčevačkog kulturnog kompleksa, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, Vol. 15–16/1998–1999, 5–20.
- Minichreiter, K. 2007, Bijelo slikani linear A stupanj starčevačke kulture u Hrvatskoj, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, Vol. 24, 21–34.
- Rajković, D. 2014, Kneževi Vinogradi – Osnovna škola, in: *Darovi zemlje – neolitik između Save, Drave i Dunava*, Balen J., Hršak T., Šošić Klindžić R. (eds.), katalog izložbe, Vol. II, Zagreb, 46–49.

Summary

Institute of Archaeology in Zagreb continued systematic archaeological excavations at Galovo site near Slavonski Brod in July 2017. The area of 55 m² on the southwestern edge of the previously excavated part of the settlement was explored. This area mostly coincides with the surface surveyed by geophysical methods in 2016 (Botić 2017a: 144, Fig. 3). Two larger pit features (Figs. 1–3) were partially investigated and a large number of wooden posts of different dimensions were defined. Those two larger features are considerably shallowly dug in than the rest of the pit features from this site indicating younger phase of the settlement. This phase, defined for the first time during this year's excavation, can be determined as the youngest according to ceramic finds which partly, instead of chaff tempering, exhibit sand tempering or tempering with admixtures of stone and chipped stone debris (Fig. 6).

9 Prema tolcrtu izduženih nadzemnih objekata (Miklik-Lozok 2005; 2006; 2014), ne prema pokretnoj građi.

10 Za kompleksno pitanje povezanosti ekoloških i klimatskih uvjeta te pojave neolitizacije u istočnoj Posavini v. Botić 2017b.